

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

22 päivänä toukokuuta 2008*

Asiassa C-499/06,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sąd Okręgowy w Koszalinie (Puola) on esittänyt 13.11.2006 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 8.12.2006, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Halina Nerkowska

vastaan

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit G. Arestis, R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), E. Juhász ja J. Malenovský,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Nerkowska itse,

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie, edustajanaan adwokat W. Witkowicz,

- Puolan hallitus, asiamiehenään E. Ośniecka-Tamecka,

- Italian hallitus, asiamiehenään I. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato W. Ferrante,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään D. Maidani ja A. Stobiecka-Kuik,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.2.2008 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 18 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on Nerkowska ja vastaajana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie (sosiaalityrvalaitoksen Koszalinin paikallistoimisto) ja jossa on kyse siitä, että tämä viimeksi mainittu kieltäytyi maksamasta Nerkowskalle sellaisen terveydelle aiheutuneen vahingon perusteella myönnettävää työkyvyttömyyseläkettä, joka oli seurausta siitä, että hän oli kuuden vuoden ajan karkotettuna entisen Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton alueella.

Kansallinen lainsäädäntö

- 3 Kansallinen lainsäädäntö koostuu sota- ja sotilasvammaisten ja näiden perheenjäsenten toimeentulon turvaamisesta 29.5.1974 annetusta laista (Ustawa o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin), sellaisena kuin se on muutettuna (Dz. U 2002, nro 9, järjestysnumero 87; jäljempänä vuoden 1974 laki), ja sotaveteraaneista sekä tietyistä sotatoimien ja sodanjälkeisten sortotoimien uhreina olleista henkilöistä 24.1.1991 annetusta laista (Ustawa o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego) (Dz. U nro 17, järjestysnumero 75).

- 4 Vuoden 1974 lain 5 §:ssä säädetään, että tässä laissa säädettyjä etuuksia maksetaan edunsaajalle sen ajan, kun hän oleskelee Puolan tasavallan alueella, jollei laissa tai kansainvälisessä sopimuksessa toisin säädetä tai määrätä.
- 5 Vuoden 1974 lain 3 §:n mukaisesti Puolan valtio maksaa nämä eläkkeet.
- 6 Sotaveteraaneista sekä tietyistä sotatoimien ja sodanjälkeisten sortotoimien uhreina olleista henkilöistä 24.1.1991 annetun lain 12 §:n 2 momentin mukaan rahallisiin suorituksiin ja muihin vuoden 1974 laissa säädettyihin etuuksiin ovat oikeutetut myös henkilöt, jotka muun muassa kuuluvat johonkin työkyvyttömiä henkilöiden ryhmään sellaisen työkyvyttömyyden johdosta, joka liittyy erityisesti oleskeluun vanki- tai internointileireillä tai leireillä, jotka kuuluivat entisen Neuvostoliiton sisäasiainkomissariaatin (NKVD) sotavangeista ja leireille tuomituista vastaavan keskushallinnon (GUPVI) alaisuuteen ja vuoden 1946 maaliskuusta sisäministeriön (MVD) alaisuuteen, tai leireillä, jotka kuuluivat NKVD:n valvonta- ja seulon-taleirien osaston alaisuuteen ja vuoden 1946 maaliskuusta kyseisen sisäministeriön alaisuuteen. Näihin etuuksiin ovat oikeutetut myös henkilöt, jotka ovat joutuneet sotatoimien tai sodanjälkeisten sortotoimien uhreiksi, toisin sanoen henkilöt, jotka poliittisten, uskonnollisten tai kansallisten vakaumustensa vuoksi joutuivat maanpa-koon tai karkotettiin entiseen Neuvostoliittoon. Karkotukseen liittyvänä työkyvyttö-myytenä pidetään työkyvyttömyyttä, joka johtuu karkotuksen aikana aiheutuneista vammoista, ruuheista ja muista loukkaantumisista tai sairauksista.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 7 Nerkowska, joka on nykyään Puolan kansalainen, syntyi 2.2.1946 nykyisen Valko-Venäjän alueella.

- 8 Hän menetti kolmivuotiaana vanhempansa, jotka karkotettiin tuomioistuinpäätöksellä Siperiaan.
- 9 Vuoden 1951 huhtikuussa Nerkowska sekä hänen veljensä ja tätinsä karkotettiin myös entiseen Neuvostoliittoon. Nerkowska eli siellä vaikeissa olosuhteissa vuoden 1957 tammikuuhun asti.
- 10 Nerkowska palasi Puolaan lähes kuuden vuoden kuluttua. Hän opiskeli siellä ja toimi valmistuttuaan hallinnollisissa tehtävissä.
- 11 Nerkowska muutti vuonna 1985 pois Puolasta ja asettui pysyvästi Saksaan.
- 12 Vuoden 2000 lokakuun aikana Nerkowska esitti Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinille hakemuksen saadakseen työkyvyttömyyseläkkeen karkotusaikana terveydelle aiheutuneen vahingon perusteella.
- 13 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie totesi 4.10.2002 tekemällään päätöksellä, että Nerkowskalla on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen sen osittaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka liittyy hänen oleskeluunsa eristysleirillä; näiden etuuskien maksaminen kuitenkin keskeytettiin, koska Nerkowska ei asunut Puolan alueella.

- 14 Nerkowska vastusti tätä päätöstä ja nosti siitä Sąd Okręgowy w Koszalinie (Koszalinin alioikeus) kanteen, jolla hän vaati tätä toteamaan, että hänellä on oikeus siihen, että hänelle maksetaan hakemuksen kohteena olevaa työkyvyttömyyseläkettä. Tämä tuomioistuin ei hyväksynyt Nerkowskan perusteluja ja hylkäsi kanteen todistelun jälkeen 22.5.2003 antamallaan tuomiolla.
- 15 Nerkowska esitti vuoden 2006 syyskuussa uuden hakemuksen, jossa hän vaati edellä mainittujen etuuksien maksamista. Nerkowska perusteli hakemustaan sillä, että 1.5.2004 Puolan tasavalta oli liittynyt Euroopan unioniin ja oli näin ollen saattanut yhteisön oikeuden osaksi Puolan sisäistä oikeusjärjestystä.
- 16 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie teki 14.9.2006 hallinnollisen menettelyn päätteeksi pääasian oikeudenkäynnin kohteena olevan päätöksen, jolla se kieltäytyi maksamasta Nerkowskalle aikaisemmin vahvistettua oikeutta vastaavaa työkyvyttömyyseläkettä siitä syystä, että hän ei asunut Puolan tasavallan alueella.
- 17 Nerkowska riitautti kyseisen päätöksen ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä kansallisessa tuomioistuimessa ja vaati sen muuttamista siten, että hänelle alettaisiin maksaa työkyvyttömyyseläkettä. Nerkowska vetosi siihen, että kun otetaan huomioon Puolan liittyminen Euroopan unioniin, hänen nykyinen asuinpaikkansa ei voinut olla esteenä tämän etuuden maksamiselle.

18 Tässä tilanteessa Sąd Okręgowy w Koszalinie päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko EY 18 artikla, jossa taataan Euroopan unionin kansalaisten oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, esteenä [vuoden 1974 lain] 5 §:n kaltaisen kansallisen säännöksen soveltamiselle siltä osin kuin siinä asetetaan sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka liittyy oleskeluun eristysleirillä, myönnettävän eläkeetuuden maksamisen edellytykseksi, että asianomainen henkilö asuu Puolan tasavallan alueella?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

19 Kansallinen tuomioistuin tiedustele kysymyksellään pääasiallisesti, onko EY 18 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka nojalla tämä viimeksi mainittu kieltäytyy maksamasta sen kansalaiselle etuutta, joka myönnetään sodan tai sortotoimien siviiliuhreille, vaikka tälle kansalaiselle on vahvistettu toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä oikeus tällaiseen etuuteen, vain siitä syystä, että tällä viimeksi mainitulla ei ole asuinpaikkaa tämän valtion alueella vaan toisen jäsenvaltion alueella.

20 Tältä osin on alustavasti määriteltävä, kuuluuko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tilanne yhteisön oikeuden ja erityisesti EY 18 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

EY 18 artiklan 1 kohdan soveltaminen

- 21 Siltä osin kuin yhtäältä on kyse tämän määräyksen henkilöllisestä soveltamisalasta, riittää, kun todetaan, että EY 17 artiklan 1 kohdan mukaan unionin kansalainen on jokainen, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus. Saman 17 artiklan 2 kohdassa liitetään lisäksi tähän asemaan perustamissopimuksessa määrätyt oikeudet ja velvollisuudet, joihin kuuluvat ne, jotka mainitaan EY 18 artiklan 1 kohdassa (asia C-192/05, Tas-Hagen ja Tas, tuomio 26.10.2006, Kok. 2006, s. I-10451, 18 kohta).
- 22 Puolan kansalaisena Nerkowskalla on EY 17 artiklan 1 kohdan mukainen unionin kansalaisen asema, joten hän voi käyttää tähän asemaan liittyviä oikeuksia, joihin kuuluu muun muassa EY 18 artiklan 1 kohdassa myönnetty vapaata liikkumista ja oleskelua koskeva oikeus.
- 23 EY 18 artiklan 1 kohdan aineellisen soveltamisalan osalta on toisaalta todettava, että yhteisön oikeuden nykyisessä kehitysvaiheessa pääasiassa kyseessä olevan kaltainen etuus, jolla pyritään korvaamaan sodan tai sortotoimien siviiliuhreille näille aiheutunut psyykkinen tai fyysinen vahinko, kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan (em. asia Tas-Hagen ja Tas, tuomion 21 kohta).
- 24 Jäsenvaltioiden on kuitenkin käytettävä tällaista toimivaltaa yhteisön oikeutta ja erityisesti perustamissopimuksen niitä määräyksiä noudattaen, jotka koskevat kaikkien unionin kansalaisten oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella (em. asia Tas-Hagen ja Tas, tuomion 22 kohta).

- 25 On lisäksi kiistatonta, että unionin kansalaisuuden, josta määrätään EY 17 artiklassa, tarkoituksena ei ole ulottaa perustamissopimuksen aineellista soveltamisalaa koskemaan jäsenvaltioiden sisäisiä tilanteita, jotka eivät liity millään tavalla yhteisön oikeuteen (yhdistetyt asiat C-64/96 ja C-65/96, Uecker ja Jacquet, tuomio 5.6.1997, Kok. 1997, s. I-3171, 23 kohta; asia C-148/02, Garcia Avello, tuomio 2.10.2003, Kok. 2003, s. I-11613, 26 kohta ja em. asia Tas-Hagen ja Tas, tuomion 23 kohta).
- 26 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin jo todennut, että yhteisön oikeuden aineelliseen soveltamisalaan kuuluvat erityisesti tapaukset, jotka koskevat perustamissopimuksessa taattujen perusvapauksien sekä EY 18 artiklassa myönnetyn vapauden liikkua ja oleskella jäsenvaltion alueella käyttämistä (ks. asia C-209/03, Bidar, tuomio 15.3.2005, Kok. 2005, s. I-2119, 33 kohta ja asia C-403/03, Schempp, tuomio 12.7.2005, Kok. 2005, s. I-6421, 17 ja 18 kohta).
- 27 Nyt esillä olevan asian osalta on todettava, että Nerkowskan kaltainen tilanne kuuluu unionin kansalaisten vapaata liikkuvuutta ja vapaata oleskelua jäsenvaltioissa koskevan oikeuden soveltamisalaan. Kun pääasian kantaja muutti asumaan Saksaan, hän käytti EY 18 artiklan 1 kohdassa kaikille unionin kansalaisille tunnustettua oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti muun jäsenvaltion kuin sen jäsenvaltion alueella, jonka kansalaisia he ovat.
- 28 Kansallisen tuomioistuimen yhteisöjen tuomioistuimelle toimittamasta asiakirja-aineistosta ilmenee myös, että Nerkowskalle myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen maksamisesta kieltäydyttiin vain siitä syystä, että hän oli asettunut asumaan Saksaan.
- 29 Edellä esitetystä seuraa, että sellaista tilannetta, jossa se, että Nerkowska käytti yhteisön oikeusjärjestyksessä tunnustettua vapautta, vaikutti hänen oikeuteensa saada kansallisessa lainsäädännössä säädetty etuus, ei voida pitää täysin jäsenvaltion sisäisenä tilanteena, joka ei liity millään tavalla yhteisön oikeuteen.

- 30 On näin ollen tutkittava, onko EY 18 artiklan 1 kohtaa, jota sovelletaan pääasian kaltaiseen tilanteeseen, tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa kansallinen lainsäädäntö, jossa vaaditaan, että sodan tai sortotoimien siviiliuhreille myönnettävän työkyvyttömyyseläkkeen maksamiseksi edunsaajalla on asuinpaikka sen jäsenvaltion alueella, joka tällaisen etuuden myöntää.

Asuinpaikkaa koskeva edellytys

- 31 EY 18 artiklan 1 kohdan soveltamisalan osalta yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, että mahdollisuudet, jotka perustamissopimuksella on annettu vapaan liikkuvuuden alalla, eivät saisi täyttää vaikutustaan, jos niiden käyttäminen saataisiin tehdä jäsenvaltion kansalaiselle vähemmän houkuttelevaksi asettamalla hänen oleskelulleen vastaanottavassa jäsenvaltiossa esteitä hänen kotivaltionsa lainsäädännön vuoksi, kun tämä lainsäädäntö on hänelle epäedullinen siksi, että hän on käyttänyt näitä mahdollisuuksiaan (asia C-224/02, Pusa, tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-5763, 19 kohta ja em. asia Tas-Hagen ja Tas, tuomion 30 kohta).
- 32 Kansallinen lainsäädäntö, jolla tietyt oman maan kansalaiset asetetaan huonompaan asemaan pelkästään sen vuoksi, että he ovat käyttäneet vapauttaan liikkua ja oleskella toisessa jäsenvaltiossa, on EY 18 artiklan 1 kohdassa jokaiselle unionin kansalaiselle tunnustettuja vapauksia koskeva rajoitus (asia C-406/04, De Cuyper, tuomio 18.7.2006, Kok. 2006, s. I-6947, 39 kohta ja em. asia Tas-Hagen ja Tas, tuomion 31 kohta).
- 33 Vuoden 1974 laki on tällainen rajoitus. Kun tämän lain mukaan sodan tai sortotoimien siviiliuhreja varten käyttöön otetun työkyvyttömyyseläkkeen maksamisen edellyksenä on se, että edunsaajilla on asuinpaikka valtion alueella, sillä voidaan saada

Puolan kansalaiset, jotka ovat pääasian kantajan kaltaisessa tilanteessa, luopumaan liikkumis- ja oleskeluvapautensa käyttämisestä muussa jäsenvaltiossa kuin Puolassa.

- 34 Kansallinen lainsäädäntö, jossa rajoitetaan tällä tavalla sen omien kansalaisten vapauksien käyttämistä, voi olla yhteisön oikeuden perusteella oikeutettu ainoastaan, jos se perustuu objektiivisiin, yleistä etua koskeviin ja kyseessä olevien henkilöiden kansalaisuudesta riippumattomiin syihin ja se on oikeassa suhteessa kansallisessa oikeudessa hyväksyttävästi tavoiteltuun päämäärään (em. asia De Cuyper, tuomion 40 kohta ja em. asia Tas-Hagen ja Tas, tuomion 31 kohta).
- 35 Ensimmäisen edellytyksen osalta pääasian vastaajan ja Puolan hallituksen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämistä huomautuksista käy ilmi, että vuoden 1974 laissa säädetty rajoitus perustuu ensisijaisesti Puolan lainsäätäjän tahtoon rajata solidaarisuusvelvollisuus sodan tai sortotoimien siviiliuhreja kohtaan koskemaan yksinomaan niitä henkilöitä, joilla on jokin sidos Puolan kansaan. Asuinpaikkaa koskeva edellytys on siis osoitus siitä, missä määrin tällaiset henkilöt ovat sulautuneet puolalaiseen yhteiskuntaan.
- 36 Lisäksi pääasian vastaaja ja Puolan hallitus toteavat, että vain pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella asuinpaikkaa koskevalla edellytyksellä voidaan taata mahdollisuus tarkastaa, että kyseessä olevan etuuden saajan tilanteessa ei ole tapahtunut muutoksia, jotka voivat vaikuttaa tämän viimeksi mainitun oikeuteen saada tätä etuutta. Tältä osin ne korostavat, että koska ei ole mahdollista turvautua muiden jäsenvaltioiden hallinnolliseen ja lääketieteelliseen avunantoon, josta säädetään sosiaaliturvaetuuksia varten sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY)

N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1), toimivaltaisten puolalaisten elinten suorittama valvonta ei ole tehokasta ja toimivaa. Ne väittävät myös, että muut vähemmän rajoittavat toimenpiteet eivät ole yhtä tehokkaita kuin kyseinen edellytys.

- 37 Halu taata, että asianomaisen jäsenvaltion yhteiskunnan ja edunsaajan välillä on jokin sidos, ja tarve tarkastaa, että tämä viimeksi mainittu täyttää edelleen tämän etuuden myöntämislle asetetut edellytykset, ovat kummatkin objektiivisia, yleistä etua koskevia syitä, joilla voidaan perustella sitä, että tällaisen etuuden myöntämislle tai maksamiselle asetetut edellytykset voivat vaikuttaa tämän jäsenvaltion kansalaisten liikkumisvapauteen.
- 38 Siltä osin kuin on kyse edellytyksestä, jonka mukaan edunsaajalla on oltava sidos asianomaisen jäsenvaltion yhteiskuntaan, yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, kun on kyse pääasiassa kyseessä olevan kaltaisesta etuudesta, josta ei säädetä yhteisön lainsäädännössä, että jäsenvaltioilla on laaja harkintavalta tällaista sidossuhdetta koskevien arviointiperusteiden vahvistamisessa, kunhan ne noudattavat yhteisön oikeudessa asetettuja rajoja (em. asia Tas-Hagen ja Tas, tuomion 36 kohta).
- 39 Täten on perusteltua, että jäsenvaltio rajoittaa asianomaisen henkilön kansalaisuutta tai asuinpaikkaa koskevilla edellytyksillä sodan tai sortotoimien siviiliuhreille myönnettävää korvausta siten, että sitä myönnetään vain henkilöille, joiden katsotaan olevan tietyissä määrin sidoksissa tämän jäsenvaltion yhteiskuntaan.
- 40 Vaikka tämän tuomion 33 kohdassa tarkoitettu rajoitus saattaakin olla perusteltavissa edellisessä kohdassa mainittujen kaltaisilla yleisen edun mukaisilla objektiivisilla syillä, on rajoituksen oltava lisäksi oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun päämäärään nähden.

41 Siltä osin kuin ensimmäiseksi on kyse edellytyksestä, jonka mukaan edunsaajan on asuttava valtion alueella keskeytyksettä koko sen ajan, jolta kyseistä etuutta maksetaan, koska tämän asuinpaikan katsotaan osoittavan sodan tai sortotoimien siviiliuhrien sidosta puolalaiseen yhteiskuntaan, on todettava, että vaikka asuinpaikka on arviointiperuste, joka on omiaan tuomaan esiin tällaisen sidoksen, on kuitenkin siten, että pääasian kaltaisissa olosuhteissa tällainen edellytys ylittää sen, mikä on tarpeen tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi.

42 On nimittäin selvää, että Nerkowska on Puolan kansalainen ja että hän asui Puolassa yli 20 vuotta, jona aikana hän opiskeli ja oli työssä siellä.

43 Se seikka, että henkilö on sen jäsenvaltion kansalainen, joka myöntää pääasiassa kyseessä olevan etuuden, ja että hän on asunut tässä maassa yli 20 vuotta opiskellen ja työskennellen, voi olla riittävä osoitus kyseisen valtion ja tämän etuuden saajan välisestä sidoksesta. Näin ollen asuinpaikkaa koskevaa edellytystä, jota sovelletaan koko sen ajan, jolta tätä etuutta maksetaan, on pidettävä suhteettomana, koska sillä ylitetään se, mikä on tarpeen tällaisen sidoksen takaamiseksi.

44 Siltä osin kuin toiseksi on kyse väitteestä, jonka mukaan asuinpaikkaa koskeva edellytys on ainoa keino tarkastaa, että työkyvyttömyyseläkkeen saaja täyttää edelleen sen myöntämiselle asetetut edellytykset, riittää, kun todetaan, ettei voida pätevästi väittää, että asetettua tavoitetta ei voida saavuttaa muilla, vähemmän rajoittavilla mutta yhtä tehokkailla keinoilla.

45 Vaikka lääkärintarkastus tai hallinnollinen tarkastus edellyttää pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen etuuden saajan läsnäoloa kyseessä olevan jäsenvaltion alueella, mikään ei estä tätä jäsenvaltiota kehottamasta tätä edunsaajaa saapumaan tähän maahan tällaista tarkastusta varten, myös sillä uhalla, että etuuden maksaminen keskeytetään, jos mainittu edunsaaja kieltäytyy tästä perusteettomasti.

46 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltainen asuinpaikkaa koskeva edellytys ylittää sen, mikä on tarpeen sen tavoitteen saavuttamiseksi, jonka mukaan on tarkastettava, että etuuden saaja täyttää edelleen etuuden myöntämiselle asetetut edellytykset, eikä tämä edellytys ole näin ollen tämän tuomion 34 ja 40 kohdassa mainitun suhteellisuusperiaatteen mukainen.

47 Edellä esitetty huomioon ottaen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että EY 18 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka nojalla tämä viimeksi mainittu kieltäytyy yleisesti ja kaikissa tilanteissa maksamasta omille kansalaisilleen etuutta, joka myönnetään sodan tai sortotoimien siviiliuhreille, vain siitä syystä, että he eivät asu koko sitä aikaa, jolta tätä etuutta maksetaan, tämän valtion alueella vaan toisen jäsenvaltion alueella.

Oikeudenkäyntikulut

48 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on väli-vaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

EY 18 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka nojalla tämä viimeksi mainittu kieltäytyy yleisesti ja kaikissa tilanteissa maksamasta omille kansalaisilleen etuutta, joka myönnetään sodan tai sortotoimien siviiliuhreille, vain siitä syystä, että he eivät asu koko sitä aikaa, jolta tätä etuutta maksetaan, tämän valtion alueella vaan toisen jäsenvaltion alueella.

Allekirjoitukset